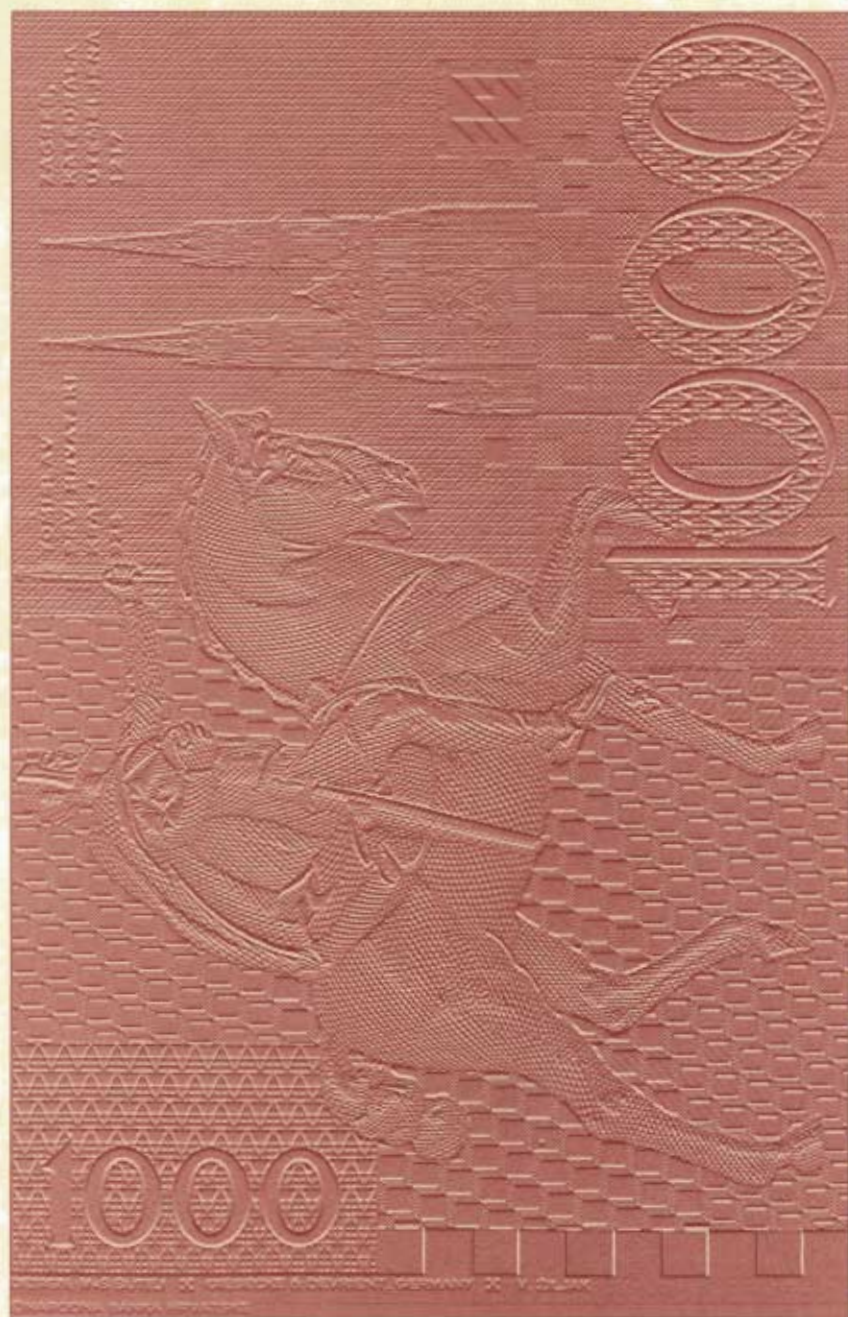

NARODNA BANKA HRVATSKE

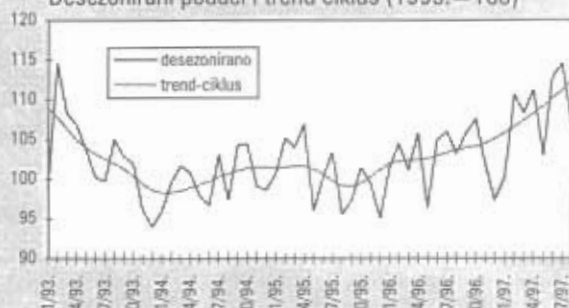
BILTEN

GODINA II LISTOPAD 1997
BROJ 20

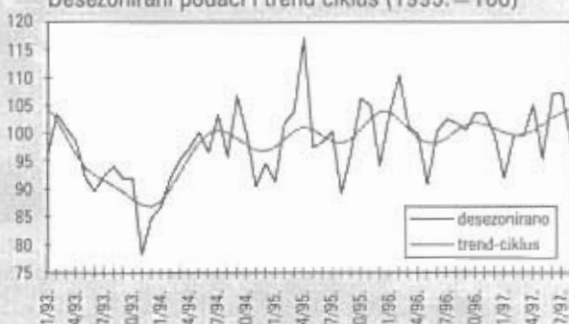
INDUSTRIJA

S rastom industrijske proizvodnje od 4,8% u osam mjeseci na godišnjoj razini te ostvarenim pokazateljima ostalih domaćih aktivnosti može se reći da se radi o ekspanzivnoj ekonomskoj konjunkturi u drugoj polovici godine. Pozitivni trend industrijske proizvodnje iz prve polovice godine nastavlja se pojačanim intenzitetom i u drugoj polovici. Sezonski slaba proizvodnja u kolovozu umanjila je godišnji rast postignut na kraju srpnja. Postignuti rast na kraju kolovoza rezultat je izuzetnog rasta opskrbe energentima te blagog rasta prerađivačke industrije i rudarstva i vađenja ruda. Veliko zaostajanje za prethodnom godinom imaju duhanska industrija, proizvodnja odjeće, kože i obuće, naftna i kemijska industrija, te nešto manju proizvodnju ima prehrambena industrija. Nekoliko velikih i dobrostojećih subjekata u pojedinoj od ovih branši ne znači i dobro stanje čitave branše. Nabrojane industrije, očito još uvijek ne mogu preboljeti posljedice gubitka tržišta i neminovnost restrukturiranja gospodarstva. Uzrok slabljenja rezultata mogao bi se nalaziti i u nedovoljnim investicijama u trajnu imovinu, informatičku opremu ili novije načine promocije proizvoda. Njihov uspjeh ovisi i o fleksibilnosti gospodarskih subjekata da se prilagode novim okolnostima, prihvate nove proizvodne procese ili dobroj komercijalizaciji proizvodnih dobra, osobito na vanjskom tržištu. U isto je vrijeme u tekstilnoj i drvenoj industriji, proizvodnji papira, tiskarskoj djelatnosti, industriji gume i plastike, metaloprerađivačkoj industriji, proizvodnji strojeva i motornih vozila te prometnih sredstava zabilježen vrlo impresivan rast. Po prvi su puta objavljeni rezultati

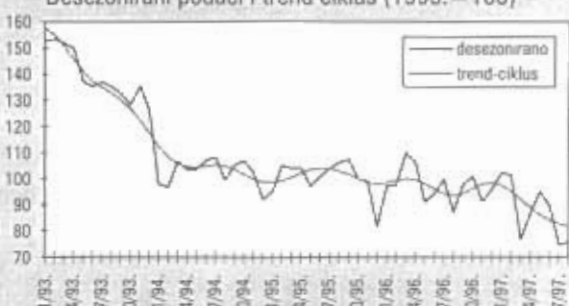
INDEKS FIZIČKOG OBUJMA
INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE
Desezonirani podaci i trend ciklus (1995. = 100)

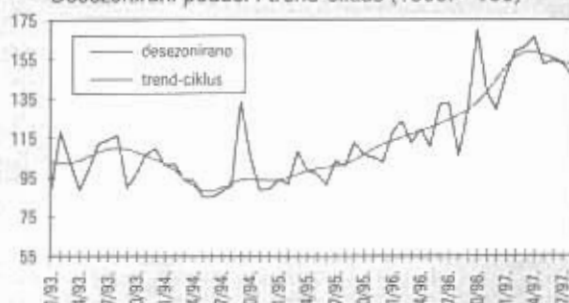
PROIZVODNJA HRANE I PIĆA
Desezonirani podaci i trend ciklus (1995. = 100)

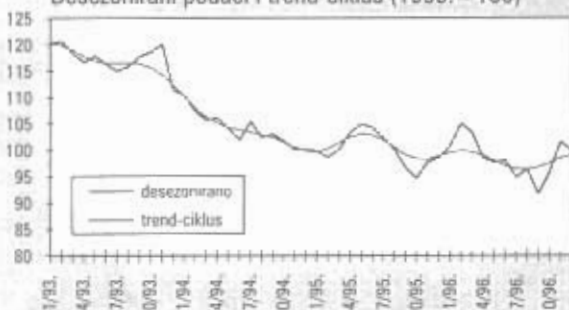
PROIZVODNJA KEMIKA LIJA I KEMIJSKIH PROIZVODA
Desezonirani podaci i trend ciklus (1995. = 100)

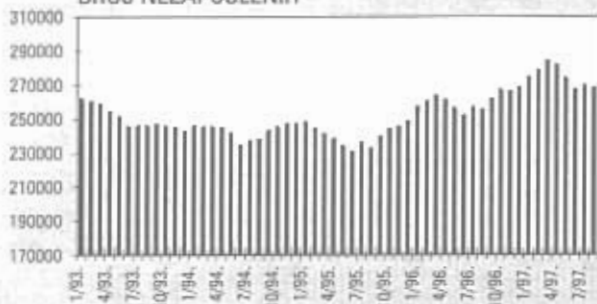
OPSKRBA EL. ENERGIJOM,
PLINOM, PAROM I TOPLOM VODOM
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

ZALIHE GOTOVIH PROIZVODA U INDUSTRIJI
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

BROJ NEZAPOSLENIH

proizvodnje prema glavnim industrijskim grupacijama. Sva proizvodnja svrstana je u pet kategorija, pri čemu najveći postotak odlazi na netrajne proizvode za široku potrošnju (38,6%), na intermedijarne proizvode se odnosi 33,7% proizvodnje, energija obuhvaća 14,1% proizvodnje, kapitalni proizvodi imaju udjel 8,8%, a trajni proizvodi za široku potrošnju 2,7%. Manja proizvodnja od lanjske zabilježena je kod intermedijarnih proizvoda. Proizvodnja kapitalnih dobara odgovara obujmu lanjske proizvodnje, dok preostale tri grupacije imaju visoke godišnje stope rasta

Statistika robne razmjene s inozemstvom za osam mjeseci pokazuje deficit u iznosu od 2,3 milijarde dolara. Ukupan izvoz je manji za 1,5% u odnosu na prethodnu godinu, a uvoz je porastao za 16,2% izraženo u dolarima, što potcjenjuje stvarne vrijednosti zbog jačanja dolara. Djelatnost industrije čini 98% ukupnog izvoza roba te otuda i interes za nešto detaljniju analizu. Od pojedinačnih proizvodnji suficit u ovoj godini imaju proizvodnja duhana, odjeće i krzna, prerada kože i izrada galanterije i obuće, prerada drva i proizvoda od drva, proizvodnja koksa i naftnih derivata i goriva, dok sve ostale grane imaju deficit. U izvoznoj aktivnosti nije ostvaren nikakav kvalitativni pomak u smislu seljenja tržišta u razvijene zemlje. Izvoz u razvijene zemlje smanjen je u ovoj godini, a to se odnosi i na zemlje Europske unije i Efte. Sektorski izvoz pokazuje da je godišnji porast ostvaren kod proizvoda za široku potrošnju od 3,0%, reprodukcijski proizvodi zaostaju za lanjskim izvozom za 2,3%, a investicijski 21,2%.

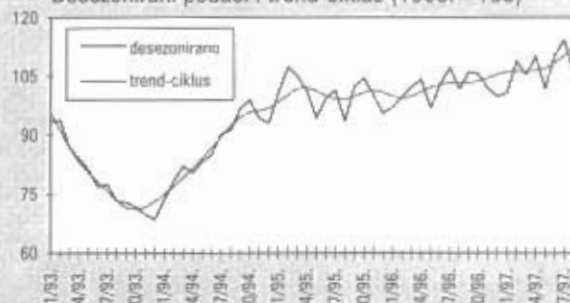
TRGOVINA

Promet ostvaren u unutrašnjoj trgovini u proteklih osam mjeseci porastao je na godišnjoj razini za realno 4,7%. Kretanja u djelatnosti trgovine će se dosta pažljivo pratiti budući je trgovina po proizvodnji dodane vrijednosti na drugom mjestu, a njezin se udio u novostvorenoj vrijednosti stalno povećava zadnjih godina. Promet u trgovini na veliko ima kumulativni godišnji porast od 6,8%, pri čemu su podaci za promet u 1997. godini privremeni i za trgovinu na veliko i trgovinu na malo. Broj osoblja zaposlenog u trgovini u sedam mjeseci zaostaje za usporedivim razdobljem prethodne godine za 6,5%.

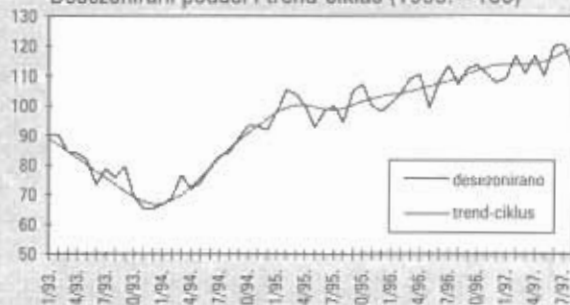
GRADITELJSTVO, PROMET I TURIZAM

Značajan impuls rastu gospodarstva dolazi od graditeljske djelatnosti kada obnova i izgradnja otvaraju domaćim privrednim subjektima nove mogućnosti. Osim proizvodnje građevinskih materijala, ova djelatnost za sobom povlači i druge industrije kao što su drvna, metaloprerađivačka, proizvodnja opreme i sl. Izvršeni sati rada u sedam mjeseci premašuju prošlogodišnje za 15,2%, dok je vrijednost izvršenih radova u zemlji porasla za 37,3%. Podaci o ugovorenim i izvršenim radovima u inozemstvu za prvo polugodište pokazuju zaostajanje za prvim polugodištem prethodne godine za 21, odnosno 25%. Što se tiče stambene izgradnje za prvo polugodište, ona zaostaje za prošlom godinom i po broju stanova i po površini završenih i nezavršenih stanova. Zaposlenost u graditeljstvu u sedam mjeseci manja je za 5,3% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

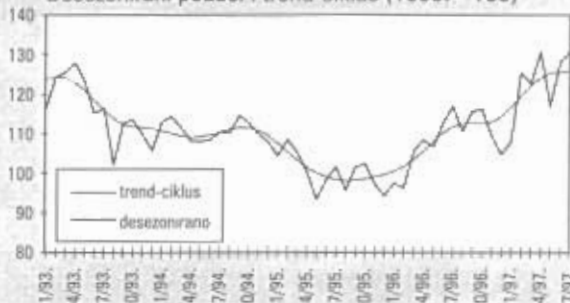
INDEKS REALNOG PROMETA U TRGOVINI NA MALO
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

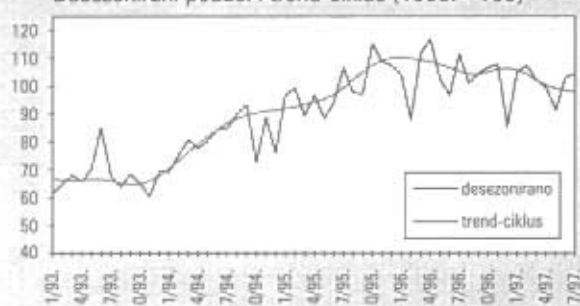
INDEKS REALNOG PROMETA U TRGOVINI NA VELIKO
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

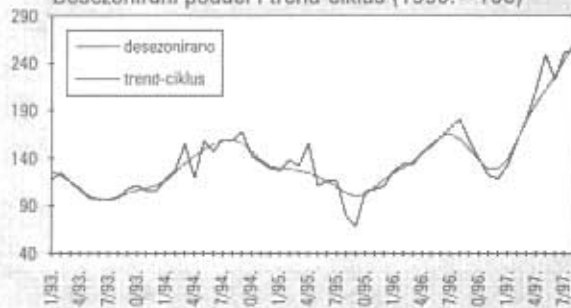
EFEKTIVNI SATI RADA U GRADITELJSTVU
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

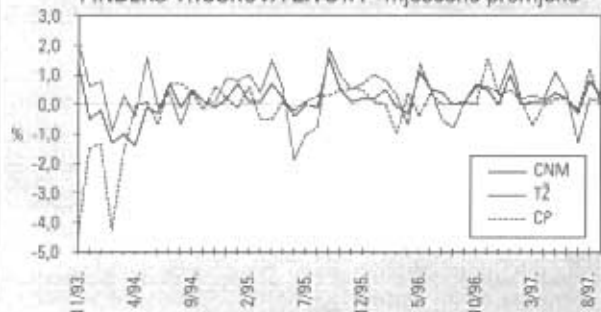
PROMET - PREVEZENA ROBA
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

NOĆENJA TURISTA
Desezonirani podaci i trend-ciklus (1995. = 100)

**CIJENE NA MALO, CIJENE PROIZVOĐAČA
I INDEKS TROŠKOVA ŽIVOTA - mjesečne promjene**

U djelatnosti prometa i veza rezultati su bolji od lanjskih kod prijevoza putnika za 2,9%, te oni ostvareni u njezinom poštanskom (pismonosne usluge, paketne usluge i novčani promet) i telekomunikacijskom dijelu (telefonski promet, CRONET i prijenos podataka). Prijevoz tereta zaostaje za prethodnom godinom za 2,5%. Broj zaposlenih je opao u odnosu na prošlogodišnjih sedam mjeseci za 1,1%. S udjelom od 6,4% u novostvorenoj vrijednosti te njezinim posrednim utjecajem na razvoj čitavoga gospodarstva, promet i veze predstavljaju izuzetno značajnu djelatnost.

Registrirani broj noćenja turista po isteku kolovoza bio je veći za 41,8% od osmomjesečnog broja noćenja u prethodnoj godini, dok je porast pristiglih gostiju iznosio 35,9%. Hrvatska je u proteklom dijelu godine bila zemlja odmora za goste koji su uglavnom došli iz Češke (16,5%), Slovenije (16,3%), Njemačke (15,6%), Italije (14,3%), Austrije (13,0%), dok preostalu jednu četvrtinu čine sve druge zemlje. Rezultati turističke privrede su izuzetno dobri obzirom na prethodnih nekoliko godina, ali još uvijek znatno zaostaju za prijeratnim godinama.

CIJENE

Nakon naglog rasta cijena u kolovozu od 0,8 posto, rujan je donio lagano smirenje cijena. Cijene na malo su na mjesečnoj razini porasle 0,3 posto što je međugodišnji indeks cijena podiglo sa 3,5 na 3,7 posto.

Na rast cijena opet su najveći utjecaj imale usluge čija je cijena u rujnu porasla za 0,5 posto. Međugodišnji rast cijena usluga gotovo je najveći (nakon poljoprivrednih proizvoda) sa rastom od 5,4 posto.

Na rujanski rast cijena velik utjecaj imali su i industrijski prehrambeni proizvodi sa rastom od 0,4 posto.

Troškovi života su u rujnu porasli za 0,1 posto, najviše su poskupjeli odjeća i obuća zbog povećane potražnje. Unatoč malom mjesečnom rastu troškovi života su na međugodišnjoj razini zamjetno visoki sa rastom od 4,2 posto. Najveći međugodišnji rast troškova bilježe odjeća i obuća sa zavidnim rastom od 7,2 posto, zatim obrazovanje, kultura i razonoda sa 7 posto, stanovanje sa 5,5 posto, te usluge sa 4,7 posto.

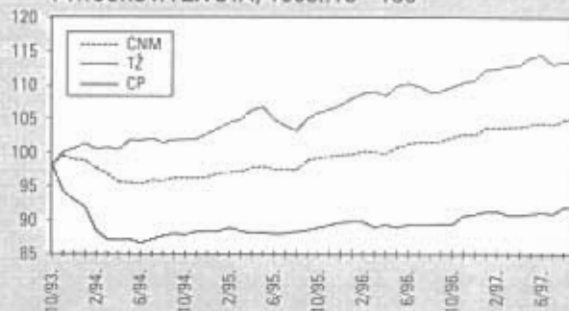
Cijene industrijskih proizvoda pri proizvođačima su u rujnu nakon kolvoškog rasta stagnirale. Nakon što su samo u kolovozu cijene proizvođača rasle po stopi od 1,3 posto u rujnu su zabilježile nulu.

Unatoč toj ukupnoj nuli dvije grane su zabilježile izrazit rast, to su proizvodnja nafte i zemnog plina sa mjesečnim rastom cijena od 7,5 posto, te proizvodnja obojenih metala sa rastom od 3 posto.

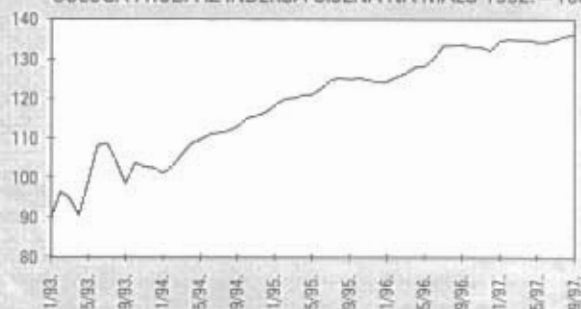
Prema ekonomskoj namjeni proizvoda cijena opreme je pala za 0,3 posto u rujnu, dok je repro materijal i roba za široku potrošnju ostala na istoj razini kao u kolovozu.

Prema granama djelatnosti najveći rast cijena na godišnjoj razini bilježi proizvodnja obojenih metala sa čak 36,5 posto, zatim proizvodnja nafte i zemnog plina sa 18,9 posto, proizvodnja naftnih derivata 16,5 posto.

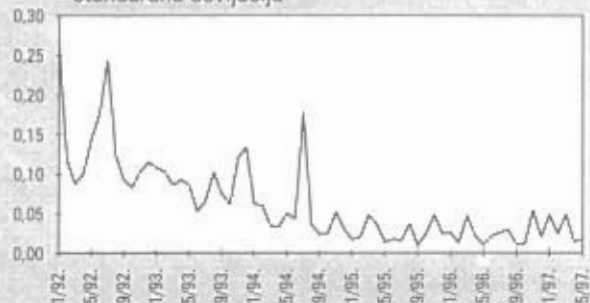
INDEKS CIJENA NA MALO, CIJENA PROIZVOĐAČA I TROŠKOVA ŽIVOTA, 1993.:10=100

INDEKS RELATIVNE CIJENE MEĐUNARODNO NEUTRŽIVIH DOBARA MJEREN KAO OMJER CIJENA USLUGA I ROBA IZ INDEKSA CIJENA NA MALO 1992.=100

VARIJACIJE RELATIVNIH CIJENA U INDUSTRIJI - standardna devijacija -

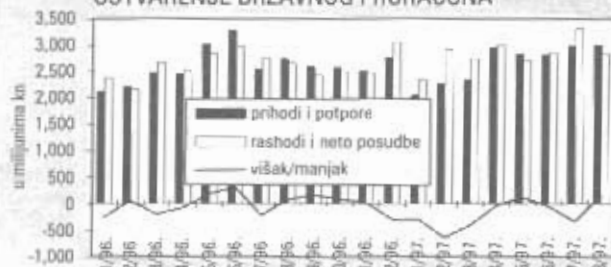
PROSJEČNA REALNA NETO PLAĆA
U cijenama iz siječnja 1993.

PROSJEČNA REALNA BRUTO PLAĆA
U cijenama iz siječnja 1993.

OSTVARENJE DRŽAVNOG PRORAČUNA

PLAĆE I DRŽAVNI PRORAČUN

Prosječna neto plaća u prvih osam mjeseci veća je od prosječne plaće u istom razdoblju prethodne godine za realno 12,4%. Plaća isplaćena u kolovozu manja je od one iz srpnja za 0,7%, a od prosjeka ove godine veća je za 3,8% realno. Bruto plaća u kolovozu zaostaje za prethodnim mjesecom za 1,1%, a od prosjeka ove godine veća je za 4,0%. Ukupni trošak radne snage registriran u djelatnosti industrije u sedam mjeseci porastao je za realno 17,9% u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, što potvrđuje mišljenje o trenutno visokim nametima na plaću u Hrvatskoj.

Tijekom prvih osam mjeseci na računu središnje države pozitivan saldo zabilježen je dva puta, a kumulativni deficit iznosi 1,5 milijardi kuna odnosno 52,1% planiranoga deficita za ovu godinu. Registrirani deficit u cijelosti je pokriven inozemnim izvorima financiranja. Prihodi su naplaćeni u visini 64,7% planiranih, a rashodi 63,7% planiranih rashoda. U strukturi prihoda najveći dotok predstavlja porez na promet dobara i usluga, trošarine, porez na međunarodnu trgovinu, itd. Najviše je izdataka odlazilo na dobra i usluge, subvencije i transfere, kapitalne izdatke, itd. Prihodna strana proračuna veća je od one iz prethodne godine za 1,9%, pri čemu je najviši godišnji porast imao porez na dobit, a najveće smanjenje prihodi od kapitala. Rashodna je strana veća za 8,4%, pri čemu najveće povećanje imaju subvencije i transferi, a najveće smanjenje rashodi za dobra i usluge. Usvojeni deficit za ovu godinu ne bi trebao prijeći prag od 2,8% bruto domaćeg proizvoda.

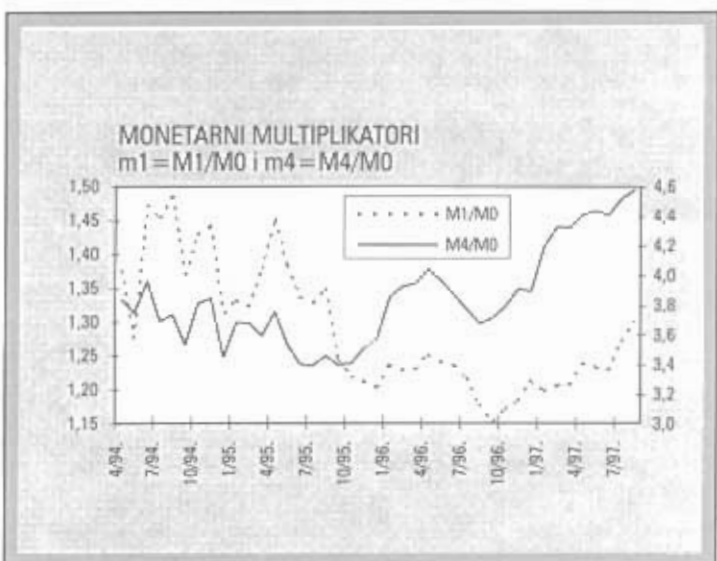
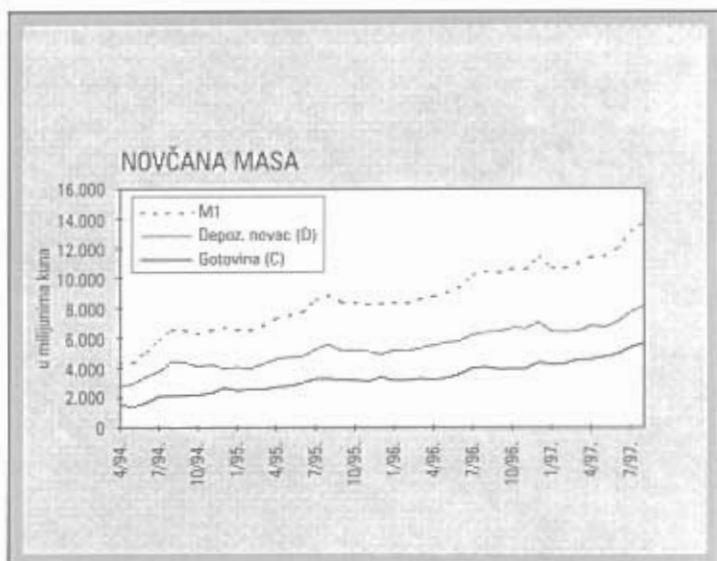
MONETARNA KRETANJA

Za ostvarena kretanja u mjesecu kolovozu možemo reći da su umjerenog intenziteta. Iako je utjecaj sezone prisutan, općenito možemo reći da je posljednji ljetni mjesec u odnosu na vrlo dinamični lipanj i pogotovo srpanj, donio određeni smiraj.

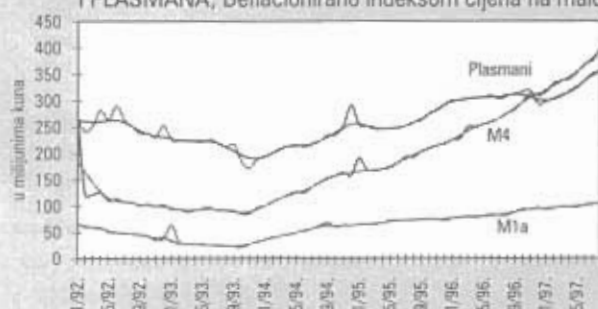
Novčana masa porasla je u kolovozu 0,65 milijardi kuna (5%) i to po osnovi gotovog novca 0,25 milijarde kuna (4,7%) i po osnovi depozitnog 0,4 milijarde kuna (5,2%). U prvoj polovici godine ukazivali smo na brzi rast gotovog novca u odnosu na depozitni i slijedno tome, promjenu gotovinsko depozitnog koeficijenta u korist gotovog novca. Posljednjih mjeseci, podaci pak ukazuju na ponovno dinamiziranje rasta depozitnog novca u odnosu na gotov novac.

Kunski depoziti su nakon nekoliko mjeseci malo tromijeg rasta u kolovozu porasli za 0,36 milijardi kuna, što relativno iznosi visokih 7,7%, devizni depoziti 0,87 milijardi kuna ili 3%. Tako i kolovoz potvrđuje trend ubrzanja rasta kunske štednje i (relativnog) usporavanja rasta devizne štednje, koja je u srpnju porasla 1,1 milijardu ili 9,3%.

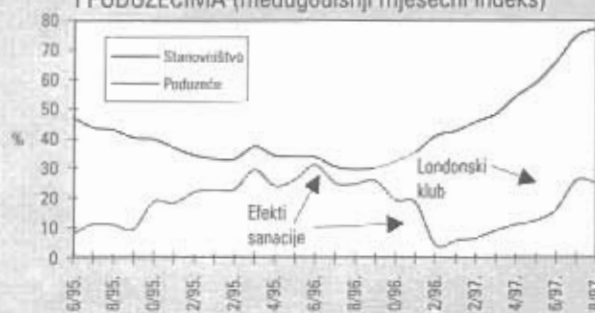
Monetarni multiplikatori m_0 i m_1 i ovog su mjeseca blago porasli. Njihov neprekinut trend rasta traje od rujna prošle godine. Dugim riječima, omjer primarnog novca, monetarnog agregata nad kojim središnja banka ima izravnu kontrolu i širih monetarnih agregata kontinuirano pada. To znači da je utjecaj monetarnih vlasti na kretanje širih agregata sve manji, a utjecaj autonomnih odluka drugih sektora, poglavito stanovništva sve presudniji. Devizni depoziti krajem kolovoza iznose 62% ukupnih likvidnih sredstava, s trendom daljnjeg povećanja udjela, usprkos relativnom usporavanju. Dostignuta

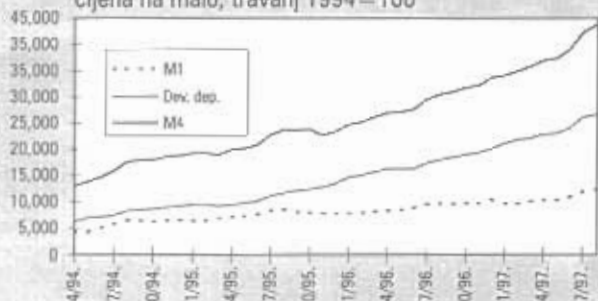
DESEZONIRANE I TREND VRIJEDNOSTI M1a, M4
I PLASMANA, Deflaciorano indeksom cijena na malo

STOPE RASTA PLASMANA STANOVNIŠTVU
I PODUZEĆIMA (međugodišnji mjesečni indeks)

REALNI NOVAC, deflacioran indeksom
cijena na malo, travanj 1994=100

visoka razina devizne štednje znači da čak i mali granični prinos znači veliku promjenu u apsolutnom smislu.

Rast plasmana također potvrđuje određeno smirivanje u odnosu na prethodna dva mjeseca. Apsolutni prirast u kolovozu (0,7 milijardi kuna) za polovicu je manji nego prirast u prethodna dva mjeseca (1,6 i 1,5 milijardi kuna). U relativnom iznosu to iznosi umjerenih 1,8%. Po sektorima, kod stanovništva je porast za 0,3 milijarde kuna, a kod poduzeća za 0,5 milijardi kuna.

Ono što u velikoj mjeri determinira rast depozita je potražnja za kreditima. Dok su u 94. i 95. godini depoziti rasli po "inerciji" autonomnim priljevom, zbog repatrijacije i remonetizacije, sada se najvećim dijelom radi o uvjetovanoj štednji. Podaci ukazuju na visoku korelaciju u promjeni ročne strukture depozita i kredita. Kao što smo već više puta spominjali, oročeni depoziti rastu brže od štednje po videnju i premašili su je u apsolutnom iznosu. Paralelno s tim, doneavno pretežito kratkoročni krediti, postaju sve dugoročniji. Konačno se i sektor stanovništvo sve intenzivnije zadužuje na dugi rok.

Takva kretanja u aktivima, zahtijevaju i izvore dužih ročnosti, kako zbog odluke Narodne banke o uskladjivanju ročnosti izvora sredstava i plasmana, tako i zbog same prudenčijalne politike banaka. Uvjetujući kredite depozitima iste ročnosti, banke "prisilno" skupljaju štednju adekvatne ročnosti (koja bi inače, bar za sada izostala), te tako djelomično hlade boom potrošnje.

Prema ročnostima, od 9 milijardi kuna kredita stanovništvu 7 milijardi kuna su dugoročni, a 2 milijarde kuna okviri i kratkoročni. Osim toga, dugoročni krediti stanovništvu rastu brže od kratkoročnih. U odnosu na prosinac 1996. porasli su 54%, a kratkoročni 36%.

Dugoročni su svi oni s dospeljećem preko godine dana. Ročna promjena kredita poduzećima pokazuje istu dinamiku. Dugoročni krediti poduzećima porasli su 41,5% u prvih 8 mjeseci ove godine.

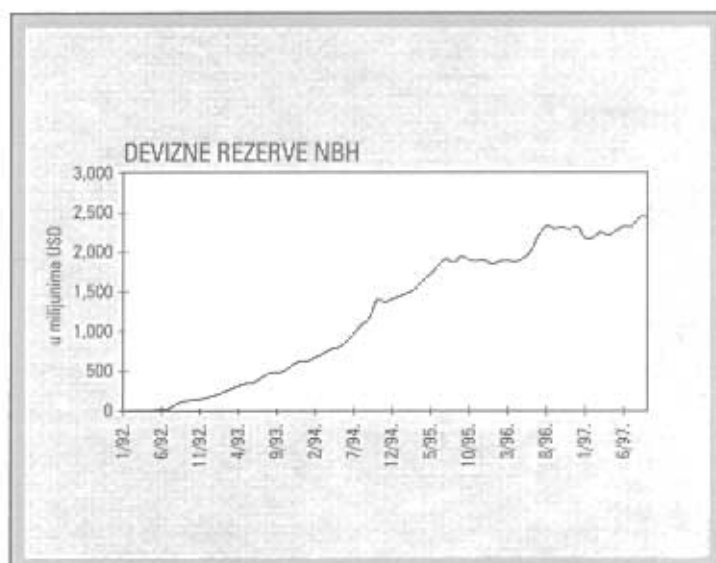
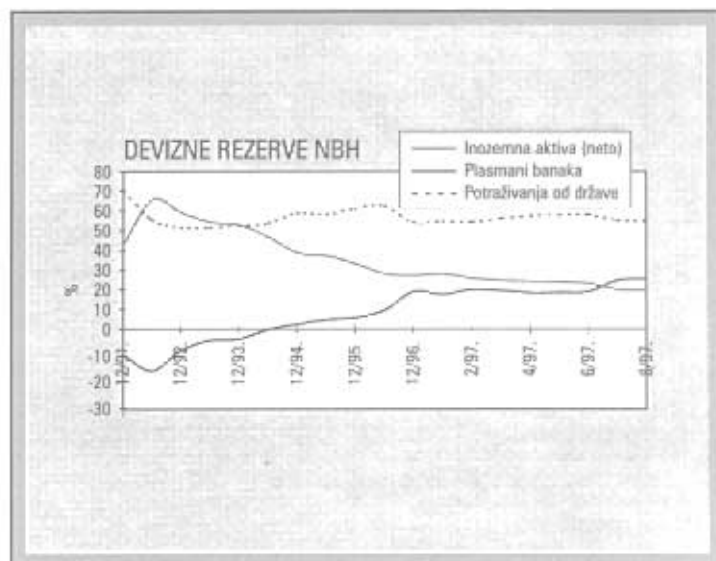
Nakon kontinuiranog smanjivanja, neto potraživanja od države povećala su se u kolovozu za 0,2 milijuna kuna. Dok su potraživanja od države dalje blago padala, država je povukla 0,3 milijarde kuna deviznih depozita. Podsjetimo, država je prošli mjesec smanjila svoje neto obveze prema bankarskom sustavu za 4,4 milijarde kuna, a u posljednja tri mjeseca zajedno preko 5 milijardi kuna. Ovaj blagi porast u kolovozu ne mijenja, dakle, trend kontinuiranog i odlučnog smanjivanja financiranja države iz domaćih bankarskih izvora.

Monetarna politika je u rujnu bila vrlo umjerena. Deviznih aukcija nije bilo u rujnu. Iznos deviznih rezervi na kraju rujna iznosi 2449,5 milijardi dolara, u odnosu na 2440,6 krajem kolovoza. Lombardne kredite banke koriste intenzivnije nego proteklih mjeseci. Otkup blagajničkih zapisa bio je 18. rujna u iznosu od 280,9 milijuna kuna, što su banke reotkupile 25. rujna. Država se ovaj mjesec nije kratkoročno zaduživala kod Narodne banke.

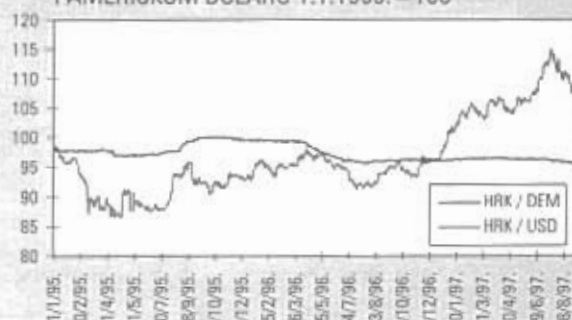
Na strani pasive, primarni novac porastao je do 24. rujna po osnovi porasta depozita banaka, dok se gotov novac smanjio u odnosu na kraj kolovoza. Interes za intenzivniji upis blagajničkih zapisa blago je i očekivano porastao, pa su tako blagajnički zapisi krajem rujna bili na 15 milijuna kuna višoj razini od 31. kolovoza.

TEČAJ

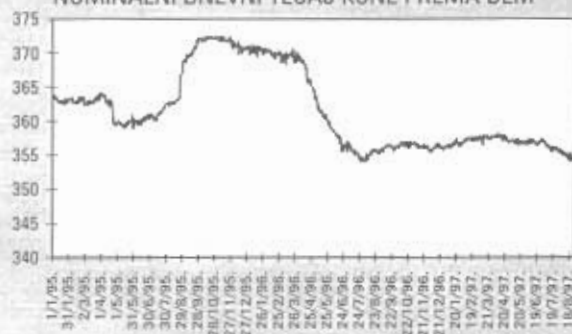
Indeks nominalnog dnevnog tečaja kune prema američkom dolaru pokazuje izrazitu deprecijaciju

INDEKS NOMINALNOG DNEVNOG TEČAJA
KUNE PREMA NJEMAČKOJ MARKI
I AMERIČKOM DOLARU 1:1.1995.=100

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA DEM

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA ITL

kune zbog rasta američkog dolara na svjetskim deviznim tržištima, budući da je kuna preko njemačke marke negativno korelirana u odnosu na dolar. Naime, dolar je tijekom ljetnih mjeseci dostigao višegodišnju rekordnu vrijednost prema njemačkoj marki. Indeks dolara prema kuni je tijekom ljeta porastao za čak 8,4 posto. Posljednja dva tjedna kolovoza donjela su naglu deprecijaciju vrijednosti dolara.

Indeks nominalnog tečaja kune i njemačke marke pokazuje laganu aprecijaciju kune tijekom ljetnih mjeseci što je bilo i očekivano zbog dobre turističke sezone i time povećane potražnje za kunama. Njemačka marka je sredinom kolovoza pala na najnižu vrijednost tijekom ove godine od 3,5539 kuna za jednu njemačku marku, te se zadržala oko te vrijednosti. No, unatoč tome tečaj marke u mjenjačnicama u posljednjem tjednu kolovoza je porastao.

Nominalna aprecijacija američkog dolara, te porast cijena u zemljama glavnim ekonomskim partnerima utjecali su na relanu deprecijaciju kune. Relani efektivni tečaj kune je tako tijekom sedam mjeseci ove godine deprecirao za 2,56 % (PPI), te 2,16 % (CPI). Najveća deprecijacija bila je prisuta tijekom travnja kada je u samo jednom mjesecu realni efektivni tečaj kune deprecirao za 1,09 % (CPI), te 0,68 % (PPI). Prošle godine u istom razdoblju (u prvih sedam mjeseci) kuna je realno aprecirala i to za 2,16 % (PPI i CPI), tako da se vrijednost indeksa vratila na razinu od početka prošle godine. Treba uzeti u obzir da je svibanj zadnji mjesec za koji su službeno zabilježene i dostupne cijene konkurentskih zemalja, tako da će se nakon ažuriranja podataka u slijedećim mjesecima moći očekivati još veća relana deprecijacija kune.

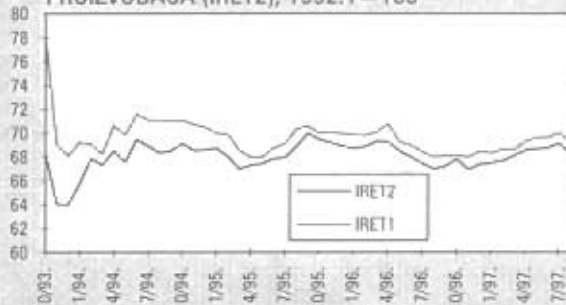
PLATNA BILANCA

Deficit tekućeg računa platne bilance u prvoj polovici 1997. iznosio je 1.554,3 mil. USD, što je 134,8% više nego u istom razdoblju prošle godine. To povećanje deficita izazvano je porastom deficita robne razmjene i smanjenjem neto prihoda od usluga. Tako je u prvih šest mjeseci deficit robne razmjene porastao s 1.392,3 na 2.022,4 mil. USD, što je godišnje povećanje od 45,3%. Neto prihod od usluga smanjio se s 368,8 na 190,1 mil. USD, što je godišnje smanjenje od 42,2%, koje je izazvano prvenstveno porastom rashoda od usluga. Velik utjecaj na ovakva kretanja imala je i promjena tečaja dolara i sezonalnost u gospodarskim kretanjima. Očekuje se da će prihodi od turizma značajno porasti u srpnju i kolovozu, na što ukazuju podaci za lipanj u kojem su neto prihodi od turizma povećani 21,3% u odnosu na lipanj prošle godine, te velikim neto gresakama i propustima koji također ukazuju na porast prihoda od turizma. Neto prihodi po tekućim transferima smanjeni su 23,0%, s 427,1 na 362,3 mil. USD, zbog smanjenja međunarodne pomoći državi koja se smanjila za 85,4%.

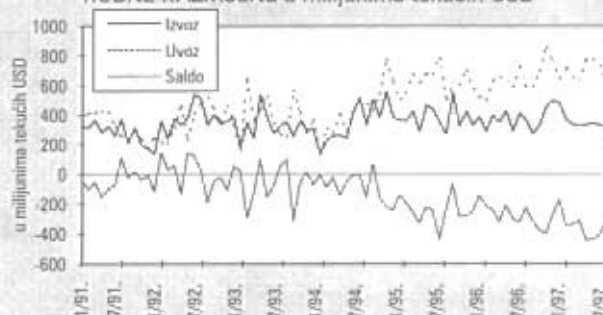
Na računu financijskih transakcija, isključujući devizne rezerve, u prvoj polovici godine ostvaren je priljev inozemnih sredstava od 883,0 mil. USD ili 419% više nego u istom razdoblju prošle godine. Izravnim stranim ulaganjima priteklo je 158,2 mil. USD ili 42% više nego prošle godine. Neto strani krediti su se povećali s 71,8 na 446,0 mil. USD, od čega se zaduživanje države povećalo sa 7,7 na 296,2 mil. USD.

U prvih osam mjeseci hrvatski izvoz iznosio je 2.866,9 mil. USD, što je 2,7% manje nego u istom razdoblju prošle godine. Uvoz je iznosio 5.605,9 mil. USD, što je povećanje od 15,0%. Robni deficit iznosio je 2.739,0 mil. USD, što je godišnje povećanje od 42%.

INDEKS REALNOG EFEKTIVNOG TEČAJA KUNE
UZ CIJENE NA MALO (IRET1) I CIJENE
PROIZVOĐAČA (IRET2), 1992:1 = 100

ROBNI IZVOZ, UVOZ I SALDO
ROBNE RAZMJENE u milijunima tekućih USD

PLATNA BILANCA
u milijunima USD (preliminarni podaci)

	I-VI 97.	I-VI 96.	indeksi I-VI 97./I-VI 96.
Tekući račun	-1554,7	-662,3	234,8
Financijske transakcije	895,5	172,4	519,5
Međunarodne pričuve NBH	-12,5	-123,9	10,1
Neto greške i propusti	671,7	613,8	109,4

Izvor: NBH

ROBNI IZVOZ I UVOZ U MILIJUNIMA USD

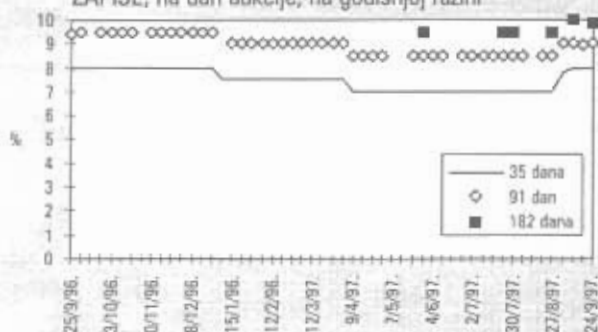
	I-VIII. 97.	I-VIII. 96.	VIII. 97.	VIII. 96.
Izvoz	2.866,9	2.945,5	318,9	369,0
Uvoz	5.605,9	4.874,1	629,6	587,5
Saldo	-2.739,0	-1.928,6	-310,7	-218,5

Izvor: DZSRH

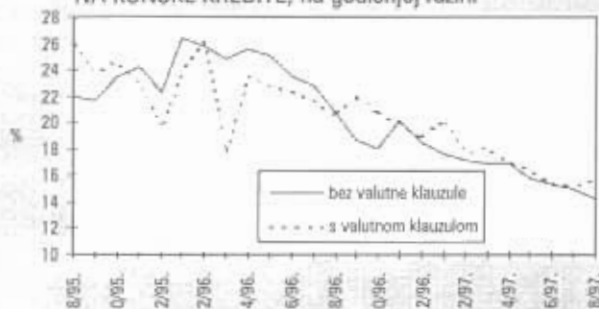
KAMATNA STOPA NA TRŽIŠTU NOVCA ZAGREB
dnevni podaci, na godišnjoj razini

KAMATNE STOPE NA DRAGOVOLJNE BLAGAJNIČKE
ZAPISE, na dan aukcije, na godišnjoj razini

KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA
NA KUNSKO KREDITE, na godišnjoj razini

TRŽIŠTE NOVCA I KAMATNE STOPE

Rujan je na Tržištu novca obilježen oscilacijama prosječnih dnevnih kamatnih stopa. Prosjeci su se kretali između 7,3 i 10,7%. Problemi s likvidnošću su uzrokovali porast kamatne stope u prvom i trećem tjednu mjeseca. Tada je i Narodna banka reagirala repo aukcijom blagajničkih zapisa, tim prije što su se lombardni krediti dobro koristili i prijetila je mogućnost da banke izgube pravo na njihovo korištenje. S početkom posljednjeg tjedna situacija se smirila, potražnja na Tržištu novca je opala, a ponuda se povećala, pa su kamatne stope znatno pale. Prije svega, značajno je da se pozajmice na neodređeni rok ili uz opoziv sada mogu dobiti i po cijeni od 6%, što je dosada najniža zabilježena cijena na takve pozajmice. Ostale pozajmice se mogu također dobiti po nižoj cijeni no prošlog mjeseca, a ako se pri tom radi i o nebankarskom izvoru, cijena je još povoljnija, jer se na takve pozajmice mora izdvajati obvezna pričuva. Primjeru radi kamatna stopa na pozajmice iz nebankarskih izvora na rok od mjesec dana je između 11 i 12%. Još prije dva mjeseca kamatna stopa je bila najmanje 14%.

Na tržištu kratkoročnih vrijednosnica (uvjetno govoreći, jer praktički postoje samo blagajnički zapisi NBH i trezorski zapisi Ministarstva financija, a radi se o dominantno primarnom tržištu) nema većih promjena. Kamatne stope na blagajničke zapise su porasle, dok su na trezorske zapise tek nešto niže od prošlo-mjesečnih, no razlika još uvijek postoji. S obzirom na rokove kamatne stope na blagajničke zapise su 8% na 35 dana, 9% na 91 dan i od 9,5 do 10% na 182 dana. Upisom trezorskih zapisa ostvaruju se kamatne stope od 9% na 42 dana, 10% na 91 dan i 10,25% na 182 dana.

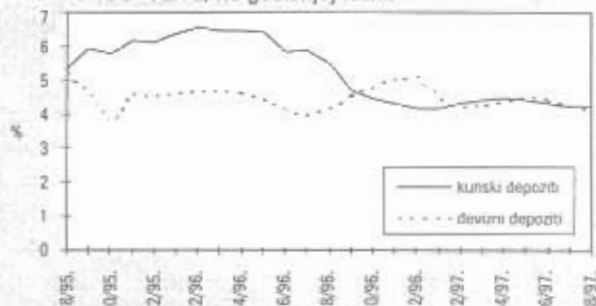
Poduzeća se još uvijek ne okreću izdavanju komercijalnih zapisa, iako im je to prilika da jeftinije dođu do obrtnog kapitala. To je očito korak koji se mora napraviti da bi se ovo tržište razvilo, a država bi pak trebala pomoći na tom planu prije svega stvaranjem legislative, jer sadašnji Zakon o vrijednosnim papirima ne regulira izdavanje i trgovanje kratkoročnim vrijednosnicama. Ekonomska opravdanost ovih papira sigurno postoji, jer poduzeća ne mogu dobiti kratkoročne kredite po tako niskim kamatnim stopama kao što se mogu ostvariti izdavanjem ovakve vrijednosnice.

Aktivne kamatne stope poslovnih banaka u kolovozu pokazuju različit kretanja. Tako je prosječna kamatna stopa na kunske kredite bez valutne klauzule pala za 0,7 postotnih poena na sadašnjih 14,2% (kratkoročni krediti 14,3%, dugoročni 13,9%). Prosječna kamatna stopa na kun-ske kredite s valutnom klauzulom je porasla za 0,5 postotnih poena na razinu od 15,7% (kratkoročni 18,6%, dugoročni 12,5%). Devizni krediti su povećali svoj ponder, pa spomenimo da se prosječna kamatna stopa na odobrene kredite te vrste u kolovozu spustila za čak 2 postotna poena i sada je na razini od 13,6%.

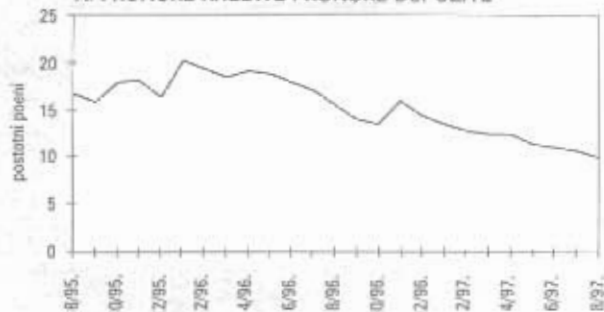
Pasivne kamatne stope poslovnih banaka su poprilično stabilne posljednjih mjeseci. Prosječna kamatna stopa na ukupne kunske depozite iznosi 4,2%, dok je prosječna kamatna stopa na ukupne devizne stope sitnicu niža na razini od 4,1%. Prosječna kamatna stopa na oročene kunske depozite je u laganom padu i na razini je od 9,4%, dok je prosječna kamatna stopa na oročene devizne depozite na razini od 5,7% i također ima trend opadanja.

Zbog ovakvog kretanja aktivnih i pasivnih kamatnih stopa poslovnih banaka kamatni "spread" i dalje pada, te je u kolovozu na razini od 10 postotnih poena.

KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA NA DEPOZITE, na godišnjoj razini

RAZLIKA IZMEĐU KAMATNIH STOPA NA KUNSKKE KREDITE I KUNSKKE DEPOZITE

Napomena: razlika (spread) je izračunata kao razlika kamatnih stopa na kunske kredite bez valutne klauzule i kunske depozite bez valutne klauzule.

NEPODMIRENI NALOZI ZA PLAĆANJE REGISTRIRANI KOD ZAP-a

